

dum regimur, & finem probationis, & quod hanc tantum est exemplius à iudicione Episcopi; ad finem autem probationis in religione non est necessarium quod Praetatus religionis possit dare nouitio facultatem, nec litteras dimissorias ad suscipiendos ordines à quocumque Episcopo, ut res docet Suarez 10m. 1. de relig. lib. 6. de 10m. c. 11 num. 9. & nos diximus lib. 4. c. 39. n. 21. Quare ea facultas seu litera dimissoria ad ordines suscipiendos perendit sicut ab Episcopo originis, id est, in causa dieceti nativi est nouitio, vel ab Episcopo in cuius dieceti domiciliis habebat, quando ingressus est religionem, vel ab Episcopo in cuius dieceti est monasterium, in quo nouitariorum agit, iuxta dicta num. precedens, nisi religio ad id habeat privilegium; quia si illud haberet, etiam in illo non exprimatur quod possit communicari nouitio, potest Praetatus predictam licentiam, seu dimissorias conferre nouitio, ut a quoconque Episcopo ordines suscipiat, perinde ac ceteris religiosis professis; qui fatis probabile est nouitios gaudere privilegii religionis, ut ex Molina, Henriquez, & Azor diximus loco citato numero 17.

C A P V T X L

Qualiter religiosis interdictum sit esse executores testamentorum, aut commissarios ad testamentum nomine committentes confidendum, absque superioris licentia.

S V M M A R I V M .

Quot questiones dispendiuntur sint. n. 1.

Nullus religiosus posset suscipere munus executoris testamenti, vel cuiuscumque ultima voluntatis, nec id exequi, etiam ad causas pietatis, absque superioris licentia. n. 2.

Improbatur quadam sententia. n. 3.

An hoc verum sit in religiosis claustralibus, & non in aliis, qui extra claustrum proficiat aliquis beneficio? n. 4.

An Praetatus immediatus religiosis posset hoc munus obire absque superioris licentia? n. 5.

Quid de mense ab Abbate ad regendum aliquem conuenient, reuocabili ad Abbatis iustum? n. 6.

Omnis religiosus, demptis Franciscanis, possunt licentia superioris obtinere esse reformati executores. n. 7.

An id habebat verum, etiam quoad legata non pia? numero 8.

An ultra licentiam exigatur utilitas monasterii? n. 9.

An sufficit licentiam obtinere post suscepit officium? numero 10.

An sufficit licentiam meam in hoc casu, & quoiescumque in iure requiratur aliquis licentia? n. 11.

An licentiam semel concessam posse superior reuocare, iustum a Papa concessum? n. 12.

An religiosus posset cogi hoc munus acceptare? n. 13.

Et quid si absque licentia acceptaverit? n. 14.

Quicunque superiores religiosi possunt hanc licentiam concedere. n. 15.

Quid si consuetudine, vel statuto aliud caueatur? n. 16.

In Societate Iesu & v. suis Generalis posset hanc licentiam concedere. n. 17.

An religiosus Societatis Iesu id officium acceptans absque licentiam Generalis, peccet mortaliter, non tamen contrainfatuatur, sed contra preceptum iuris communis? n. 18.

An possit religiosus ex sila Episcopi licentia hoc munus obire? n. 19.

Superior mortuo cuius sit dare hanc facultatem. n. 20.

An potest hoc testamentum, exequenda relicta morte, transire in monasterium, & in officium executoris testamenti transire ad heredem? n. 21.

An religiosus executores testamentorum teneant rationem executionis ordinarii reddere? & possint in ea dimicquen-

tes ab illis paniri? num. 22.
Quid si sunt religiosi prepositi alieni Ecclesie secularis? n. 23.

QUINTUPLEX est pertractanda questio. Prima est. An religiosi omnes, demptis Franciscanis, possunt esse testamentorum executores? Secunda. An Franciscani possint eo munere fungi? Tertia. An executo testamenti, per quoconque religiosos, etiam Franciscanos facta absque superioris licentia, validi sit? Quarta. An omnes Franciscani possint esse commissari ad faciendum testamentum? Ultima. An religiosi testamenti executor, possit religioni, vel sibi applicare aliquid ex iis, quae inter pauperes distribuere insit est?

QUAESTIO prima. An religiosi omnes, demptis Franciscanis, possint esse testamentorum executores? Prima conclusio sit. Nullus religiosus potest esse executor testamenti, sed ad causas prophanas, sive ad pias, absque obtinent superioris licentia. Constat ex c. 2. de testamento. in 6. ibi. Religiosus executor ad aliigena in sua ultima voluntate deputatus, non potest iam velle, sed non habebat, huiusmodi officium suscipere, vel exequi, nisi in superiori suo peccata super hoc licentia, & obtinere. Idem omnino habebat Clemenciae, & de test. 1. Immo autem est in hac prohibitione virtus illius distinctionis pars, suscipere, vel exequi, ut bene animaduertant Ioh. Andre. eo. c. 2. num. 1. & ibi Dominicus in princ. num. 1. quia posset aliquis credere, non licet suscipere: at post id officium suscepit, liceat exequi, cum multa fieri prohibeantur, quae tamen semper facta tenent. Ut igitur intelligent religiosi non tantum sibi interdicti suscepionem huius munericis absque superioris licentia, verum etiam illius absque dicta licentia suscepit executionem, ad quae est virtus illius distinctionis particulari; vnde non solum testamenti, sed cuiuscumque ultima voluntatis prohibetur religiosus absque licentia superioris executor esse, sive ad canticulus, sive donatio sibi mortis, sive epistola sit. Ratio est, quia viceger textus indistincte loquitur de ultima voluntate, sub qua haec omnia comprehenduntur. Atque ita documentum allegato Zenzelino, Glosa eti Clem. unica. verb. cuiuslibet. in addit. & ibi Card. n. 2. Imola n. 6.

Hinc deducitur, minus verum esse, quod tradit Na- 3 uart. lib. 3. de relig. c. 1. part. 3. in noua edit. dub. 1. num. 16. 7. vbi ait, regalates possunt esse testamenti executores, nisi eis specialiter liceat religiosis instituto interdictum sit, ac religiosi Societatis Iesu & v. suis suis constitutionibus accipi, ne id munus obeat. Constat enim ex dictis n. precedentibus, iure communis omnibus religiosis id munus interdictum esse: ac proinde non est verum, solum suis constitutionibus id interdicti religiosi Societatis Iesu & v. s., nec etiam est verum, reliquis religiosis, prater Franciscanos, id esse licitum, nisi sui constitutionibus prohibetur.

Temperanda tamen est conclusio, vt intelligatur de religiosis claustralibus, qui enim extra claustra sunt, ut benevolentius perpetius praelat, possunt absque superioris licentia munus habere. Quia huiusmodi religiosi non sunt sub Abbatis obedientia, vt probantur hoc lib. c. 6. num. 36. ac proinde cessat in eis ratio prohibitions tradita c. 1. de test. in 6. nempe, quia non habent velle, & nolle. Et ita docet Glosa ibi. in princ. verb. religiosus, & ibi Francis num. 5. Dominicus num. 6. Glosa Clem. unica. verb. quod virque de testamentis. & ibi Card. in 4. num. 5. Abbas ibi. num. 3. Bonifacius num. 16. Gregor. Lopez l. 1. verb. frayl. sit. 10. Fulius Pacianus conf. 4. c. 1. num. 18. tom. 1.

Secundum temperanda est, nisi sit ipse religiosus superior, etiam conuentualis, is enim potest ab aliquo sui superioris licentia hoc munus obire. Quia cum hi superiores possint alios religiosi facultatem concedere huius munericis obeyendi, vt dicimus num. 15. possunt quoque ipsi eo munere fungi. Quia integrum eis est, vt omnibus facultatibus, quas alii concedere possunt, ut pro-

bauimus lib. 8. de matrim. disput. 3. num. 1. Atque ita docent Paulus conf. 3. n. 1. vol. 1. Iacobus a canibus tract. de executoribus ultime voluntatis, partie 1. num. 35. & 36. habetur tom. 8. tract. p. 1. Rosel. verb. religio. 1. num. 10. Sylvestr. verb. testam. 2. q. 1. dicto 1. Tabiena verb. executor. g. 1. n. 2. Molina. 1. de iust. disp. 2. 47. col. penult. Manuel. 99. reg. tom. 3. q. 70. n. 1. quamvis immemor contrarium dixerint Card. Clem. unica. notab. 5. n. 7. de testam. & ibi Bonifacius num. 35. ducti, quia hi superiores habent a quibus licentiam possunt. Sed hæc ratio non obstat; quia cum ipsi possint subditis facultatem huius munericis suscipiendi concedere, nulla alia eorum superioris facultate obtenta, possunt quoque ea licentia secum vti. Quid tamen intelligentiam est, nisi aliud in eius religiosis consuetudinibus cautum sit, aut superioris praecetto interdictum, tunc enim non possent secum hanc facultatem vti, ut bene temperant Molina, & Manuel ibidem: vnde si contra eam constitutionem, aut superioris praescritum superioris immediatus hoc munus obire, nulla superioris licentia impetrata, peccaret contra solas constitutiones, & id preceptum. Auero etiam contra sua commune, dicimus num. 8. fine.

6 Hinc deducitur, qualiter verum sit, quod tradit Paulus eo conf. 1. n. 1. volum. 1. vbi ait, posse esse executoris munus suscipere Priorem conuentualem missum extra monasterium ad regendum aliquem fratrum conuentum, eti pro libito Abbatis posse remoueri. Idem Fulvius Pacianus conf. 16. num. 183. & duplis sequenti. Quod factis dubium est a Gregor. Lopez l. 1. verb. frayles. sit. 10. p. 6. Sed id verum est, si te vera constitutur illa eius conuentus Praetatus, qui hanc licentiam subditu concede posse, nec aliquo superiori, aut constitutionis regularis praecetto sibi interdicetur, ea facultate vti, iuxta tradita num. precedentibus. Nec posse ad nutum Abbatis remouerit, id collit; quoniam dum non remouetur, est legitimus Praetatus.

7 Secunda conclusio. Quicumque religiosus, demptis Franciscanis obseruantur, potest licentia sui superioris obtinere, munus hoc executoris testamenti obire. Constat, quia c. 2. de testam. in 6. & Clem. unica. codem tit. folium interdictum id munus non obtenta superioris licentia, nec ibi aliqui religiosi excipiuntur; nec alio tunc aliqua aliorum religiosorum exceptio traditus preter Franciscanos obseruantur, de quibus dicimus n. 24.

8 Haec conclusio duplicitate ab aliquibus temperatur. Primum, ut intelligatur quando religiosus ille executor esset testamente, quoad sola legata pia: nam ad prophanam non est licentia superioris licentia, quod indecens sit, ac prohibitum c. 2. de postulando, religiosum secularibus negotiis intermixari. Sic temperant aliqui, quos ratiocinio nomine recit Card. Clem. unica. num. 10. q. 2. de testam. Ceterum haec limitatione reiecta dicendum est, ad virtute legata exequenda possit religiosum ex superioris licentia constitui testamentarii, tum quod textus allegari indistincte loquantur de executione testamento, etiam solam absque superioris licentia prohibentes: tum etiam, quia religiosus ex legata prophanam exequens, non se negotiis secularibus immixcat, sed valde pia, quia in exequenda defuncti voluntate pietas semper maximè vertatur. Et ita tradunt Card. ibi, & Imola eadem Clem. num. 10. & ibi Bonifac. num. 71. Francus c. 2. in princ. num. 1. de testam. in 6. D. Anton. 3. part. 1. n. 2. §. 9. notabili. 7. Iacobus a canibus tractans de execratoribus ultimo voluntatis, paric. 1. num. 31. habetur tom. 8. tract. part. 1.

9 Posterior tempatur, dummodo executio illa cedat in monasterij utilitatem; si enim non cedat, minimè sufficit licentia superioris. Huic sententiae videtur esse clarę Archid. emanishi. el. 2. num. 1. 1. 6. q. 1. & ibi Bellamer. statim in princ. dicunt enim interdicti religiosis hoc munere fungi, ex parte de postulando, qui quidem textus, ut ministrus in eo prohibitum sit etiam religiosus, petit superioris licentiam, ac monasterij utilitatim simul concurre. Ce-

permanere,

permanere, quia inchoata executione, quasi contrahatur cum heretate, & legariis, quorum interest, sicut per editionem hereditatis, quasi contrahatur heres cum legatariis. Iudicium Iulianum. §. final. in fine, si quis ex causa in possessionem. Ica docet Bonifacius Clem. vnic. num. 37. & dupli sequenti de testam. Sed contrarium videntur teneare Glossa ea Clem. vnic. verbo obiecta. & ibi Card. num. 11. quia. 15. Abbas num. 7. Imola num. 8. D. Anton. part. iii. 10. cap. 6. 9. mont. 7. Angelus verbo executor. n. 21. & ibi Taberia quest. 5. num. 16. Aramil. num. 15. Sylvest. verbo testam. 2. quest. 2. dicto 2. Cordu. summa quest. 34. 8. debet nos. Molismi. de iust. disput. 24. 7. col. penult. Ludovicus Lopez 1. part. in isti. cap. 11. 4. fine. Lelius Zecchius 1. part. sum. cap. 38. num. 25. Azor ibi. 12. iustit. moral. cap. 11. quest. 1. Manuel gg. regul. tom. 3. quest. 70. art. 1. Verum quanquam discordare videantur hi Doctores, at re vera meo iudicio non discordant, quia posteriores hi Doctores dicunt posse superiori reuocare licentiam ad eum effectum, ne posset religiosus viteri progrederi, sed tenetur obediens, cum non habeat velle, aut nolle, quod idem faceret Bonifacius allegatus pro contraria sententia. At cum facantur multi ex posterioribus DD. nempe Glossa, Card. Imola, Sylvest. Molina, Lelius Zecchius, Manuel ibi, peccare superiorem, sic absque iusta causa, & re non integra reuocantem, videntur conquester censere, posse superiorem cogi non reuocare: ob nullam enim aliam rationem peccare videatur, nisi qui iniurius est his, quorum interest, eam executionem capitam ad finem perduci, vt pote qui cum his quasi contraxisse videatur, ceptio semel ex illius licentia executoris officio. Quando autem res integra est, non peccat superior reuocans licentiam, vt bene sit Bonifacius ea Clementina vnic. num. 37. quia ante ceptum officium, nondum est quasi contractum cum heredibus. Quae quidem ratio solam probat non esse peccatum contra iustitiam: at si prout causa iusta reuocationis deficeret, esse peccatum veniale, tanquam actus otiosus, quod si Pontificem eam exequendi licentiam concessisset, non posset inferior reuocare, vt bene sit Ludov. Lop. ibidem.

Religiosus autem, quanquam superiore non habente cogi nequeat ad pertendam licentiam, vt executoris officium sibi commissum acceptet, vbi tamen petiri, & obtinuisse accepit licentiam, licet nondum acceptari, potest cogi acceptare argumento c. quidam, de renuntia. vbi, qui petiti licentiam renuntiandi, cogitur mutata voluntate renunciare. Nec mirum est, diuersum esse in aliis executoribus testamentorum secularibus, qui id minus exequi compelli nequeant, nisi prius illud tacite, vel expresse acceptarint. cap. penult. de testam. quia cum hi nulla licentia ad acceptandum indigant, nil propterea ad executionem pertinens agunt ante eius acceptationem: religiosi autem cum ad acceptandum licentia indigant, eo ipso, quod illam petierunt, sibique concessa est, iam aliquid ad executionem pertinens egisse videntur, & ideo compelli possunt exequi, quasi id sit quoddam genitus. Et ita docet Card. Clem. vnic. num. 11. quest. 4. de testam. & ibi Paulus per eum allegatus, & ibi Imola num. 9. Bonifacius num. 37. & dupli sequenti. Quod si non petente superior absque aliquo praecetto solam acceptandi licentiam concederet, compelli nequit acceptare eam licentiam, nec id minus, quia res omnino est integra; secundum si eam licentiam acceptaret, quia perinde tunc est, ac si cam postulasset.

Sed dubitari merito potest, an si absque licentia religiosi acceptari munus executoris, possit cogi petere exequendi licentiam. Solutio pendet ex ea questione, an facta per religiosum hac in re absque superioris licentia, valeant: de qua agemus num. 43. Et tenendo valere, dicendum est, posse cogi, quia acceptatio illa valida fecit rem non esse integrum. At solum re integrata, non potest cogi acceptare, vt diximus num. prece-

denti. Tenendo autem non valere, dicendum subinde est, non posse cogi, quia cum nullius valoris fuerit acceptatio, est perinde, ac si nihil accidere esset, vt ex multis probauimus lib. 3. de matrim. disput. 2. num. 5. Immo tenendo acceptationem, non sufficere validam, non poterit cogi, eti superior religioso non potenti concedat exequendi licentiam, quia cum perinde est, ac si nihil ipse egisset, poterit nolle licentiam denouo concessam acceptare, iuxta tradita n. precedenti.

Quarta conclusio. Licentiam acceptandi officij executoris testamenti potest quilibet superior, etiam immediatus contentus, concedere religioso: quia cap. 2. de testam. in 6. & Clem. vnic. codem iti. foliam superioris licentiam petunt, et superior immediatus est verè superior. Et ita tradunt Ioann. Andre. 10. cap. 2. num. 1. & ibi Archid. num. 1. Anch. num. 3. notabili 2. Dominicus ibi. in princ. num. 2. & Francus in eodem principio. num. 5. Card. ea Clem. vnic. num. 4. notabili 5. & ibi Imola num. 9. Bonifacius n. 52. Paulus cons. 1. num. 1. vol. 1. Rofel. verbo religio. 1. num. 10. Sylvest. verbo testam. 2. quest. 1. dicto 2. Molina tom. 1. de iust. disput. 2. 47. col. penult. Idemque subinde docent authores, quos num. 5. retulimus, dicentes posse immediatum contentus superiori exequi testamentum nulla petita licentia; si enim hanc licentiam alii concedere non posset, minus posset ea ipsemet vi: nec exigitur licentia contentus, vt bene docent Card. Imola, & Bonifacius ibidem, quia nullo iure ea petitur, nec res est tam ardua, vt superioris licentia contentus quoque accedere debeat.

Est tamen temperanda hac conclusio, nisi confundetur illius religionis obtinuisse, aut eius constitutions prescriberent, vt hac licentia a solo superiori mediato obtinuisse, tunc enim non posset superior immediatus. Atque ita bene docet Francus num. 5. ræcenti alii allegatus. Et idem dicendum est, si superior mediatus hanc concedenda licentia potestatem sibi referuerit, quia eadem est ratio.

Hinc deducitur primo, in Societate Iesu v nullum 17 superiore, præter Præpositum Generalem, posse habent licentiam concedere; si enim habetur in eius constitutio. nibus p. 6. c. 3. §. 7 in declaratione littera D.

Secundum deducitur, religiosum Societatis Iesu obeunt 18 munus executoris testamenti, cum licentia superioris cuiuscumque præter Generalem, non solus constitutionis Societatis, quæ ad nullam ex eis culpam obligat, forte transgresorem, sed etiam præcepti impositi. 2. de testam. in 6. & Clem. vnic. codem iti. omnibus religiosis, ne eo munere fungantur absque superioris licentia, quod cum sit in re gran. obligat sub mortali. Ratio est, quia ea prohibito intelligitur absque licentia legitimi superioris ad eam concedendam. At in hoc casu non est legitimus superior alius præter Generalem, ut dupli numeri præcedent ostendimus. Item, quia cum superior ille facultate eius licentia concedenda caret, perinde est, cum eius licentia id facere, atque absque illa; sicut non minus peccat contra votum paupertatis religiosus, qui de realiis disponit absque superioris licentia, quam si disponeret cum licentia superioris, qui cum dare nequit. Quare eiusdem peccati reus erit superior quicumque Societatis, id minus obiens absque Generalis licentia, cum solus Generalis sit legitimus superior ad eam licentiam concedendam.

Tertiò deducitur, non posse religiosum ex sola Episcopi licentia Abbate suo contradicentem munus hoc usurpare, quia plus subdit ratione sua professionis, Abbatii. Ita docet Bald. rubric. de maior. & obedientia num. 3. Felin. c. cim. 1. & fin. de sententia, & de re indicata. Sed hoc tantum verum est in religiosis exemplis, si enim aliqui religiosi exempti non essent, posset ex licentia Episcopi id manus obire, vt pote qui Prælati conuentuali superior est, in religiosis autem exemplis nullo modo sufficit licentia Episcopi, quia ipsi non subduntur.

Dubitant tamen Doctores, quis superiori mortuo hanc licentiam concedere valeat. Quidam dicunt Episcopum posse concedere hanc licentiam; sic Archid. c. 2. n. 1. de testam. in 6. & ibi Ioan. Andr. n. 2. & 3. Alij dicunt rem esse differendam vsque ad novi superioris electionem; sic Monachus co. c. 2. n. 1. Azot lib. 12. iust. moral. c. 11. q. 1. addit. Monachus, prouisione diu dilata confundendum esse Papam. Alij dicunt contentum esse hanc facultatem concedendam; sic allegato Lapo tradunt Anch. c. 2. n. 3. notabili 2. Dominicus ibi. in princ. n. 3. Francus ibi. in fine principij. Sed miror, cur torqueantur authores haec difficultate endonda; nam si religio sit ab Episcopo iurisdictione exempta, manifestum est, nol posse Episcopum circa hanc licentiam concedendam. Si autem sit subdita Episcopo, constat etiam id posse Episcopum, sicut vitrumque diximus num. precedenti. Calu ergo, quo exempta est, & in quo nihil potest Episcopus, confundenda sunt vniuersaliaque religionis constitutions, & si iuxta illas iurisdictione Prælati residet in contentu, sicut iurisdictione Episcopalis maneat eo defuncto in Capitulo, tunc poterit contentus hanc licentiam concedere; si autem residet in aliquo priuato, qui plena Prælati vicies obtineat, illius est dare licentiam: quod si apud nullum ea iurisdictione maneret, quod nunquam contingit, expectanda est noui Prælati electio.

Quod si queras, an officium hoc executoris testamenti, relatum monacho, transferre in monasterium? Videatur pars affirmans vera: quia omnia iuri monachii in monasterio transeunt, vt suo loco dicemus. Sed dicendum est, nequaquam transire, quia ius exequendi est personalis, & ideo nequaquam transire a persona monachi. Atque ita docent Bart. in suis quest. q. 12. ad finem. Horianus à Sancto Petro I. s. quis Titio. n. 37. ff. de legar. 2. Paulus, quem referit, & sequitur Imola, Clem. vnic. n. 2. 4. de testam. vbi: bene at idem esse dicendum, si executores iussi sint à tellatore pecunias aliquas in pauperes ex certi monachi voluntate distribuere; tunc enim ius illud monacho competens, non transbit in monasterium, quia monachus ille est constitutus quasi testamenti executor. Et constat etiam, quia potestas hæc exequendi non transit ad heredes, tanquam iuri meri personale, & in quo persona industris eligitur; vt tradit Baldus l. id quod pauperibus. 24. n. 10. C. de Episcopis, & clericis. Iason. 1. eum quis. n. final. ff. de verborum obligat. Aucten. c. 4. præ. n. 43. lib. 1. Azebed. lib. 5. recipiat. tit. 4. lib. 6. n. 11.

Tandem obseruantur est, religiosi testamenti executores quanquam exempti sint, tenet reddere rationem locutori ordinariis sulcepta executionis, ordinariis quoque teneri eam rationem ab ipsis exigere, & eos punire, si in executione deliquerint; id enim exprestè dicitur Clem. vnic. de testam. Quid si quidem limitant alii, vt habeat verum in religiosis solam communem exceptionem habentibus, qui possunt coram ordinariis conuenienti ratione delicti, vel contractus, iuxta c. 1. de privilegiis. in 6. fucus autem de his religiosis, qui nec ratione horum possunt coram ordinariis conueniri: tales enim nequeunt ab ordinario puniri ratione huius delicti. Ita temperant Ricard. 4. ff. 4. 5. 6. 7. 8. Angelus verbo executor. n. 10. & ibi Armilla n. 14. Tabien. q. 14. m. 15. Sylvest. verbo testam. 2. q. 2. dicto 4. Molina tom. 1. de iust. disput. 24. 7. col. penult. §. si religiosi. Manuel gg. regul. tom. 3. q. 70. a. vlt. ad dens hodie omnes Mendicantes, & gaudentes corum priuilegii, frui has potestori exemptione. Ceterum, cum hi authores nullam huius limitationis afferant fundamentum, nec ullum verbum sit in dicta Clem. vnic. ex quo deduci possit, mihi displaceat: sed decisus illius Clem. meningem abolutam loquenter habebit locum in omnibus religiosis, quantumcumque exemplis, nisi speciale priuilegium contra illius decisionem habeant. Et ita hanc partem sustinet Anch. ea Clem. vnic. n. 6. & ibi Bonifacius n. 6. 4.

Religiosi autem non claustrales prepositi, dicui Ec-

S V M M A R I V M.

An fratres Minores possunt ultime voluntatis executores esse. num. 2. 4.

An hoc prohibito extendatur ad alios Mendicantes? n. 2. 5.

An fratres Minores preficiunt alii Ecclesiæ seculari, possunt esse executores testam. n. 2. 6.

An fratres Minores esse executores, quando distributione est facienda inter ipsos fratres, vel moniales ipsi subiecti ait. n. 2. 7.

An fratres Minores possunt prebentes consilium executoribus testam. & executores teneantur illud fecisi, quando testator precepit consilium peti; & quid si petens consilium, sit ingessus ordinem ipsorum? n. 2. 8.

An ad præstantum hoc consilium exigatur licentia superioris? num. 2. 9.

An astante statuo, si minor contrahere nequeat absque suis fratris consilio, possit id consilium frater dare, si iam in ordine Minorum proficiat? s. 10.

An possit in testamento committi ecclesiæ pauperum, in quo eleemosyna distribuenda est, fratribus Minoribus? referuntur quadam sententia. n. 3. 1.

Explicatur sententia authoris. n. 3. 2.

Quid si non tantum electio, sed distributione pecunie committatur ipsi fratribus Minoribus? n. 3. 3.

An exigatur licentia superioris ad hanc pauperum electionem, & distributionem faciendam, non solum in fratribus Minoribus, sed in quibuscumque religiosis? n. 3. 4.

An iussus facere aliquid, petit alterius consilio, eo non petitio, validè faciat alium? n. 3. 5.

Quid si iussus exequi cum consensu, vel cum consilio, & consensu, vel cum consilio obligando ad illud sequendum? referuntur quadam sententia? n. 3. 6.

Explicatur sententia authoris. n. 3. 7.

Quid si addatur clausula irritans, si is consenserit non petatur? num. 3. 8.

An fratribus Minoribus possit committi nominatio executorum? n. 3. 9.

Referuntur quadam sententia. n. 3. 10.

Explicatur sententia authoris, & an exigatur licentia superioris? n. 4. 1.

An valeat predicta nominatio executorum omnino insertorum, vel quando est generalissima nominatio? n. 4. 2.

An fratres Minores de obseruantia possint obtenta 14 suorum superiorum licentia esse testamentorum executores? Filius Pacianus consil. 162. num. 170. vol. 1. ait forsan dici posse, vt Guardianus valeat dispensare, vt frater Minor sit executor testamenti, & ibi, & n. 171. a. 2. textum prohibentem hoc officium, supplexum per alia iura prohibentia ceteris religiosis sine licentia, vt intelligatur similiter absque licentia. Certissima tamen est pars negans, quam ceteri Doctores sequuntur: ea enim habetur exprestè Clement. exi. §. prouide cum vir sanctus. vers. verum etiam, de verbis significat. ibi. Predictis fratribus non licet nec comprehendit, quia potius considerata sit pars statuta fore sibi interdictum, quod huiusmodi executionibus, & distributionibus se expandit. Duplexque traditur huius probationis ratio in eo textu. Prior ibi, cion dicti ordinis fratres non solum a receptione, proprieate, domino, sine vbi ipsius pecunia, verum etiam a contrebatione qualibus spuriis, & ab ea sum penitus alieni. Posterior autem his verbis, cion dicti ordinis professores pro nulla re temporali possint in iudicio experiri, & hec sapientis absque

abque litigio, & conuictione, vel administratione pecuniae nequam expediti.

Hac autem prohibito non extenditur ad alios Mendicantes, quia textus de solis fratribus Minoribus loquitur; nec cationes in eo traditus locum habent in aliis Mendicantibus, virope qui id genus paupertatis non videntur. Et ita docent Glosa cap. 2. verbi mendican. de testam. in 6. & ibi Dominicus in princ. n. 4. Baldus iudic. quod pauperibus num. 9. C. de Episc. & cler. Iacobus a canibus de executoribus ultime voluntatis. partit. num. 37. habetur tom. 8. art. 2. & plurimi alii, quis refert, & sequitur Perez lib. 5. ord. tit. 2. l. 4. dub. 7. & nullus contradicit.

26 Temperanda tamen est conclusio, ut intelligatur de religiosis his, dum sue religionis regulis subiecti manent; si enim hi Minores fratres aliqui seculari Ecclesiæ prefererentur, possent virope executores esse. At que ita de religioso facto Episcopo viuueraliter tradunt Card. Clement. vnic. num. 5. notab. 7. de testam. & ibi Bonifacius num. 64. Et ratio est, quia huiusmodi religiosi possunt in iudicio esse, pecunias contraireare, illarumque viuum, & administrationem habere; atque ideo in eis cessat ratio huius prohibitionis. Atque in simili idem diximus de aliis religiosis n. 24.

27 Secundò temperatur ab aliquibus, nisi distributio debeat fieri inter ipsos fratres, vel moniales S. Clares ipsi subieciunt; tunc enim possent fratres Minores esse testamento executores ex Prælati licentia, quia cessant rationes huius prohibitionis. Sic affirmat Bart. in tractatu minoricarum. lib. 3. dist. 1. cap. 2. & 3. Rosella verbo religio. 1. num. 7. Angelus verbo executor. num. 2. Manuel 99. regul. 3. tom. quæst. 70. art. 2. ad fætem. & art. 3. fine. At contrarium verius est, quia inde confundunt ius agenti, & litigi, & pecuniariam distributionem, & ideo non cessant rationes prohibitionis. Et ita suffit Anchar. Clement. exiui. num. 23. de verborum significati. Sylvest. verbo testam. 2. quæst. 2. dist. 7. Baldus auctor. ingressi. num. 61. C. de sacrofani. Ecclesis.

28 Quamvis autem fratibus Minoribus interdictum sit minus executorum testamenti obire, non tamen eis interdicitur consilium date executoribus, vt exprefse determinatur redditio ratione Clem. exiui. 9. præmio cum vir sanctus in fin. de verborum significati. ibi. Verumtamen in his exequendis dare consilium ipsorum statu non obligatis, cum ex hoc ipsi circa bona temporalia nulla iurisdictio, sine actio in iudicio, sine dispensatio vibratur. Quare integrum est testatoribus præcipere sui testamenti executoribus, vt in rebus exequendis, ac distribuendis, quas exequi, & distribuere præcipiunt in suis testamentis, consilium ab huiusmodi fratribus pertinet; at consilio eo petito, non tenentur illud, lequi: & rat. eft, nam iusfus aliquid facere cum aliquicis consilio, tenetur quidem petere, at minimè sequi tenetur, vt latè probauit lib. 1. de marini. dispu. 3. 4. num. 24. & fatentur viuueri Doctores citandi; solum enim discrepant in verbis testatoris pertinentis consilium, quando obligant ad illud sequendum, quod disputatione extra rem presentem est; fed de ea consuluntur Doctores, quos refert Mol. lib. 2. de præmogen. cap. 13. num. 58. Et id quidem intelligendum est, siue consilium determinare, siue indeterminare peratur, siue de personis, siue de quantitate, quia textus generaliter loquitur. Et ita tradit Bart. tract. minoricarum. lib. 3. dist. 1. cap. 1. vbi, & cap. sequent. bene hoc limitat, nisi persona à fratribus consilium petens ipsorum ordinem integrifica esset; vt colligitur ex d. Clem. exiui. 9. hæreditatem. el. 1. ff. de legato. 2. vbi deciditur, ius eligendi non perimi per exportationem, cum tamen deportatus incapax sit corum, quæ sunt iuri ciuilis, vt constat ex Leiam pater. & pater. Item, quia celsim in hoc euentu omnes prohibitions rationes, quia in hac pauperum electione nulla est contraireare, aut administratio pecuniarum; sed executores mandato testatoris distribuunt mera pauperum electione facta per fratres, nec litigium cum

Quamvis autem sententia hæc sit valde probabile, ut probabiliori reperto contraria dicentem integrum esse fratibus consilium petens ipsorum ordinem integrifica esset; vt colligitur ex d. Clem. exiui. 9. hæreditatem. el. 1. ff. de legato. 2. vbi deciditur, ius eligendi non perimi per exportationem, cum tamen deportatus incapax sit corum, quæ sunt iuri ciuilis, vt constat ex Leiam pater. & pater. Item, quia celsim in hoc euentu omnes prohibitions rationes, quia in hac pauperum electione nulla est contraireare, aut administratio pecuniarum; sed executores mandato testatoris distribuunt mera pauperum electione facta per fratres, nec litigium cum

cum illis aliquid esse potest; sed si quod suboratur, id cum executoribus intentandum est, vt corum executio impediatur. Deinde, quia cum res hæc valde piafit, non dedecet religiosos, nec à spiritualibus occupati, quod exequens tenebat petere, posset consilium, quod exequens tenebat petere, posset consilium eum obire; executores enim plura alia habent, contra eam pecunias, eaque distribuunt, vendunt bona executionis testamenti necessaria. Et ex his constat ad rationes contrarias. Et ideo hanc partem tuentur Bart. lib. 3. minoricarum. d. 1. cap. 4. & d. 1. c. 1. pater. & hæreditatem. el. 1. num. 2. & ibi Paulus num. vni. Imola num. 5. Abbas Clement. religio. num. pend. de pœn. Bald. l. 1. quod pauperibus num. 1. 6. C. de Episcop. & cler. & authent. ingressi. num. 1. 4. & ibi C. de sacrofani. Eccl. Roman. conf. 409. num. 9. Anchæt. conf. 4. 1. num. 1. Alexandr. conf. 17. num. 8. vol. 5. Idem Paulus t. 1. ex facio. 5. si quis rogans. el. 2. fine. ff. ad Trebell. Berthac. in suo repertorio. littera E. verbo executori testam. quia dari possit. ver. 2. Quæfada in suis variis questionibus. cap. 22. mon. 20. Iason 1. 1. si acquirimus. num. 5. 2. ff. de acquirendis possessione. Salycetus l. 1. num. 6. ver. siem predi. Ha nota. C. de hæreditate. in situ. Anan. conf. 10. mon. vlt. Lambertinus de iure patronatus. lib. 2. part. 1. quest. 2. art. 11. num. ult. Rofel. verbo religio. 1. num. 7. Angel. verbo execu. num. ult. Rofel. verbo religio. 1. num. 62. censer executionem esse irritam, eo consensu non praestito, quia frater Minor capax est eius consensu praestandi, vt diximus n. 32.

Punctus autem difficultatis eodem pertinet, an quando testator iubet, testamentum non impleri absque consensu fratris Minoris, vel copulativi, absque consilio, & consensi, vel si solo verbo vteretur, obligaret ad illud sequendum, & subinde idem efficeret tunc consilium, quod consensu? Matienzo lib. 5. recopil. tit. 4. l. 2. glosa. 1. num. 62. censer executionem esse irritam, eo consensu non praestito, quia frater Minor capax est eius consensu praestandi, vt diximus n. 32.

At verius est, ex sola vrbinate id consilium, sicut 38 consenfum petendum, ac proinde eo non petito valeat executionem, quia regula tradita num. 34. vt actus non valeat omnia consilii requirendi petitione, intelligitur, quando debens dare consilium est dandi capax. At fratres Minores sunt consilij huiusmodi dandi incapaces. Atque ita docent Bart. l. 1. 5. si plures. n. 6. & 8. ff. de exercit. actione. tract. minoricarum. l. 5. dist. 1. cap. vni. Bald. rubric. de exercit. actione. n. 10. & amb. ingressi. num. 14. C. de sacrofani. Eccl. Felinus c. penultimo. n. ultim. limi. 3. de consil. Alex. conf. 57. n. 9. vol. 2. Lambertinus de iure patronatus. lib. 2. p. 1. q. 4. art. 8. n. penult. Rofel. verbo religio. 1. num. 8. Sylvest. verbo testam. 2. q. 2. dist. 8. Manuel 99. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt, quia num. 17. regul. tom. 3. q. 70. art. 1. ad fin. quod quidem temperant Bart. o cap. vni. Rofel. & Manuel, vt intelligatur in casibus, in quibus fratres Minores executores testamenti esse nequeant quando enim eo munere fungi possunt, effet necessarij talis consensus requirendus, vt execu. tio valeat. Quod quidem ideo addunt

Vltimò probat Manica statum allegandus, quia id videtur clare supponi cap. sua de testam. Atque ita docent Calder. conf. 3. num. vni. de testam. Bald. c. cum in iure. n. 6. & 7. de elect. & l. s. i. e. cui. 7. num. 2. C. de furio. & d. 5. si tibi centum. fin. vbi Odo fedus fin. Alberic. fin. Fulgos. fin. Saly. num. 4. idem Albert. l. nulli. num. 20. C. de Episcop. & cleric. Paulus d. l. s. i. e. cui. num. 1. & 2. & l. nulli. fin. 5. quod quisque iuris. Celsus addit. ad Baldwin. c. s. i. cui. 2. 2. vers. extra queritur. Florian. à Sancto Petro l. s. i. quis Tiso. n. 41. f. de legat. 2. Abbas cap. finali. num. 4. de infir. Card. citato Paulo Clem. num. 1. 2. 2. 2. de testam. & ibi Anch. num. 16. & ibi Imola num. 1. 9. Bonifacius num. 88. Idem Anch. c. 2. n. 13. de testam. in 2. Zacharias addit. ab Abbate. 1. in fin. de cohabit. clericorum. & mulierum. vers. addit. postremo. Paris. conf. 26. n. 22. vol. 4. loan. Lup. rubric. de donat. inter viri. & exor. 8. 65. n. 42. Iacob. de arena tract. de commissariis. n. 41. habetur 8. tom. tract. p. 1. Capra conf. 14. n. 18. Rofel. verbo refut. 1. n. 8. Angel. verbo eleemosyna. n. 3. & ibi Syluest. q. 2. fin. & verbo testam. 2. q. 2. dicto 5. Peralta l. num. ex familia. 5. rogo. n. 5. rogo ad 8. ff. de legat. 2. Sarmiento lib. 8. scelci. super l. c. i. o. quidam. 1. 2. ff. de legat. 2. Manica dicens id esse expeditum, de coniuncturis vlt. voluntatis lib. 8. i. 3. n. 9. Mexia t. x. panis. c. 6. n. 49. Acebedo in curia Pisana. lib. 2. 10. n. 4. & 5. & conf. 24. n. 52. vol. 1. Spino peculi. testam. gl. 28. principali. num. 28. Atque idem videntur tenere Felin. & refragabil. 8. ceterum. n. 9. fin. de officio ordinarii. & Hippolytus l. vniuers. 5. seruo. qui vlt. n. 8. ff. de questionibus. vbi autem. solam posse sibi distribuere, quando executor illi est in necessitate euidenti; & Padilla l. c. i. o. quidam. n. 2. ff. de legat. 2. vbi aut. posse sibi applicare, si maxime egens sit. Horoscius l. conf. 1. 3. & 1. 4. ff. de adoption. vbi aut. non posse se eligere, nisi facta cognita. & de ipiusfuerit paupertas sit.

⁵¹ Non conuenient autem h. Doctores, an licet huic distributori eligere filium suum, sive coniungentes (non trax de filio spuri), quia de hoc non est huius loci tractare, quia hoc non pender ex eo, quod distributor eligens filium, cœlatur eligere semetipsum, de quo in præteritum tractamus, sed ex cognitione, an incapax sit filius spurius recipendi aliquid a patre). Quidam enim ex illis dicunt nequaquam posse eligere filium suum, nisi extreme patientem, quia, cum reputetur eadem cum parte persona, pater eligens filium, cœlatur semper ipsum eligere. Ita docent Calder. Manica. Salyset. Zacharias. Mexia. n. præcedenti allegati. Bald. C. de sacrosancti. Eccl. Quod quidem temperat Bald. vtroque loco, & Zachar. vt intelligatur, quando pater habet in illis bonis viuum fructum. Addit Bald. c. c. in iure. n. 7. vel nisi pater iuri percipiendi viusfructus ex his bonis distributus filio renuntiet. In his enim casibus autem distributionem posse fieri filio: quia tunc nihil acquiritur patri; secus, quando pater in his compararet viusfructum, quia tunc eligens filium, cœlatur pater semetipsum eligere. Item temperat Mexia, nisi filius sit extra patriam potestarem. Alij autem autem, posse patrem filio suo verè pauperi ex his pecunias distribuere, quod vera personam distinctionem inter vtrumque reperiatur. Sic docent Abbas cap. finali. 4. de infir. Bald. l. n. 29. C. de sacrosancti. Eccl. Aeneas de Falco addit. ad Abbatem. cap. 1. fin. verb. pauperib. de cohabit. clericorum. & mulierum. Horoscius l. conf. num. 13. ff. de adopt. Matienzo lib. 5. recop. tit. 4. 1. 4. gl. 1. num. 1. Atque item tradit. Bald. & Matienzo, si filius sit executor ad ea bona inter pauperes distribuenda poterit enim pati suo verè pauperi aliquid dare ex illis.

⁵² Insuper circa filios consanguineos quidam negant posse executorem distribuere. Sic Alberic. l. mandauero. 20. 5. si tibi centum. fin. ff. de legat. 2. & l. nulli. num. 20. C. de Episcop. & cleric. vbi limitat, nisi testator adderet, vt executor posset distribuere, quibus volet. Idem su-

magnam dignitatent, quia in his non presumuntur ambitus. Ad tertium responderet, non esse simile, quia opus in peccatum immunitum, est penale, quale non est sibi applicare. Ad quartum constat etiam ex dictis. Ad quintum confabuit ex limitatione, quam apponemus num. sequenti. Ad ultimum responderet, illum textum nil proflus facere per priori sententias tantum enim decidit, executores cogendos, ut fideliter testator voluntatem implant, quia sat impetrare applicando sibi eam eleemosynam, ut alteri pauperi. Et ideo hanc sententiam sustinet D. Thom. 2. 2. quest. 32. art. 9. ad 3. & ibi Caietan. & Aragon circa illam solutionem. Marian. Soncin. conf. 1. 1. num. 6. vol. 1. Anton. Roscel. de indulgentiis. num. penult. habetur tom. 14. tractat. Ioannes Dilectus de arte testandi. tit. 7. cauta. 10. num. 4. habetur tom. 8. tractat. p. 1. Tabien. verbo eleemosyna. quest. 13. n. 4. & Aramil. num. 9. Nauart. in propugnac. lo. analog. ad lib. de redditibus. monit. 13. num. 12. Ledefina 2. par. 14. quest. 15. art. 7. fol. 10. pag. 4. Menoch. de presumpt. lib. 4. presumpt. 1. 25. num. 17. Segun in directorio Iudicium. 2. part. cap. 11. num. 1. Angles florib. 1. part. tractat. de ref. quest. 7. diff. 3. Toledo in fine summa. tractat. de peccato mortali. cap. 31. fine. Ludou. Lopez 2. part. infi. cap. 107. de eleemosyna. quest. 9. Manuel 1. num. 2. edit. cap. 199. num. 21. & qq. regni. tom. 3. quest. 70. art. 4. Petrus de Ledefina 2. tom. summa. tract. 4. cap. 3. concil. 16. Vega 2. tom. summa. cap. 27. casu 1. Anton. Gomez in Bulla cruciate. clausula 8. num. 7. fine.

Est tamen temperanda haec sententia, nisi testator conscientia paupertatis executoris, ipsum nominasset, ad distribuendum aliquam eleemosynam inter pauperes. Quare sententia predicta tunc tantum est vera, quando vel paupertas executoris testamento condito superuenit, vel si tempore testamenti aderat, ignora est testator. Ratio autem huius limitationis est, quia cum paupertas executoris erat cognita testator, est factis verisimile fore, vt si testator velle patrem eleemosynam applicari ipsi executori iuslo distribuere, id explicaret. Præterea, quia commissarius ad diligendum maioratum successorem, non potest scipsum ad succendum in eo eligere, vt multis citatis probat Molin. lib. 2. de priogenitis. cap. 4. num. 58. Quia quidem doctrina non alia ratione videtur posse defendi, supposita hac nostra sententia, quia afferimus distributorum posse fieri eligere ad eleemosynam, nisi quia eam electionem ad maioratum committens persona succedendi capaci, cœlatur illam excludere; quia si voluerit, vt se quoque posset eligere, id explicaret. Et ideo hanc limitationem amplectetur Menoch. de presumpt. lib. 4. presumpt. 12. num. 18. & 19. Et pro illi referit Ancharam. conf. 8. 4. n. 3. sed nol proflus fuerit Anch. quia in eo solo casu loquitur, quando testator reliquit aliquod legatum monasterio, & reliqua sua bona inter pauperes distribuenda; & queritur, an ex presumptione specialis legati reliqui cœlentur ita exclusum monasterium, vt ex reliquis bonis nol ipsi per Abbatis illius testamento executentur reliquam applicari valeat. Et respondet in eo casu posse, quando superuenit magna paupertas monasterio illi. Sed hanc limitationem amplectetur quoque Manuel vtroque loco num. præced. allegat. & dicit esse probabilem Perrus de Ledefina ibi allegatus in dubio, quod mouit post illam 1. conclusionem, qui addit. esse quoque probabile, posse quoque in hoc casu applicare sibi eleemosynam illum distributorum. Diciturque, quia solum intendit ea bona in pauperum eleemosynas expendi, qui finis optimè salutari, applicante sibi ex executore verè paupere partem illius eleemosynas. Cœterum non audito huius partis probabiliter affirmare, quia rationes contrariae latit. & fundamentum contrarium supponit id, quod probandum erat, nempe, testatorem voluisse solum eam eleemosynam in pauperes distributi; rationes enim predictæ probant ultra

⁵³ His presumptis circa executorem in genere, superest tractare, de religiosis executore. Et quidem duplex in hoc potest esse difficultas specialis. Prior est, an quando solus ille monachus est executor ad eam eleemosynam distribuendam, possit sibi monasterio pauperi aliquid applicare? Quidam negant loquentes de Abbat. monasteri, quia tunc videtur scipsum eligere. Sic sub aliquo dubio tener Fulgos. l. si mandauero. 5. si ibi centum. fine. ff. mandauero. & ibi Alberic. fin. & l. nulli. num. 20. C. de Episcop. & cleric. & Iacobus de arena per ipsum allegatus. Zach. addit. ad Abbatem. cap. 1. fine. vers. addit. postremo. de cohabit. clericorum. & mulierum.

Cœterum tenendum est, posse monachum illum sibi pauperti aliquid clargiri, quia distinctione personarum latit. salutari. Atque ita docet Bart. alle- gato Dyno. l. c. i. o. quidam. 1. 2. num. 3. ff. de legat. 2. Card. Clem. vniuers. quest. 2. num. 2. 2. de testam. & ibi Imola n. 19. Bonifacius ibi. num. 86. & 87. Anchar. conf. 8. 4. num. 19. & 20. Bald. cap. c. i. o. iure. num. 6. de elect. Paris. conf. 26. num. 24. vol. 4. Aeneas de Falco addit. ad Abbatem. cap. 1. fine. verb. pauperibus. de cohabit. clericorum. & mulierum. Rofel. verbo refut. 1. 5. num. 8. Syluest. verbo testam. 2. 9. 2. dicto 5. Peralta l. num. ex familia. 5. rogo. n. 7. ff. de legat. 2. Nauart. propugnac. lo. analog. lib. de redditibus. monit. 13. n. 12. Matienzo lib. 5. recop. tit. 4. 1. 4. gl. 1. num. 1. Atque quidam ex his Doctribus exprelte loquuntur de Abbat. monasteri instituto executor. Sie Bart. Bald. Anch. Nauart. Matienzo ibi. Hoc autem limitat Dynus, quando distributio esset commissa per verbum importans libera voluntatem, fucus quando per verba importancia

arbitrium boni viri. Sed iure optime Bart. & Matienzo
i&i; hanc limitationem reprobant: immo Anchā ait tunc
potius esse veram hanc sententiam, quia quando verba
important arbitrium boni viri, fatis est, ut executores
eliant dignum; in monasterio autem vere pauper est
dignum satis ea elemosyna. Nec obstat huic applica-
tioni, fuisse cognitam monasterii paupertatem testato-
ri, & nil illi legasse, quia, cum ea distributio nō sit com-
missa monasterio, sed peculiari monacho ad distribu-
endum inter pauperes, non quadrat huic casui limitatio-
num. 55. tradita, sed optime quadraret, si monasterio
commisus esset ea executio.

60 Posterior difficultas est, an si solus monachus ille
executor institutus sit, possit ex elemosyna inter pau-
peres distributore fisi commissa, aliquid sibi tanquam
pauperi retinere? Et quidē aliqui DD. innitentes priori
sententia relaxantur, 50. qui generaliter tradit di-
stributorem nisi possit applicare, afferunt religio-
sum hunc id quoque non posse. Ita docent Cald. Sylv.
Bonifac. num. 88. Imola allegat. num praecedenti; atque
idem tradit Manuel. gg. regul. tom. 5. queſt. 70. art. 4. du-
ctus alio fundamento: quamvis enim concedat nobilis
cum distributore posse fisi applicare, id negat in
huiusmodi religioso, quia, cum testator cum insitivis
executorem, nouerit esse religiosum, & subinde pau-
perem, confetur eum exclusiſ ad ea elemosyna parti-
cipanda, iuxta limitationem traditam num. 55.

61 Ceterum existimo, posse hunc religiosum sibi appli-
care, siue alii distributoribus, siue sequamur senten-
tiam dicentem posse fisi applicare, siue sequamur op-
positam. Duxit, quia, ut optimè considerauit Parisius
confil. 26. num. 24. vol. 4. cum monachus hanc elemosyn-
am sibi applicatam expendere debat in vobis sibi
necessariis, quibus à conuentu expensis suppedant
essent, reletabat ab eo onere conuentum, ac subinde suo
monasterio confetur eam elemosynam applicare, cui
posse probauimus num. 59. Quia tamen ipse posset
contingere, vt nullo expensarum onere reletueat mo-
nasterium, quia, non obstante hac elemosyna tantum
expendit cum illo monacho conuentus, & video so-
lum decuerit elemosyna illa, ne monachus tam paupe-
rem vitam transfigat. Respondeo, adhuc elemosynam
cedere in monasterio utilitatem, & verè ipsi dari; quia
quidquid acquirit monachus, est revera monasterij, il-
ludque posset eam elemosynam monacho applicant
austerer, & in generales conuenitus viuis consumere, &
ex sola sua voluntate concedit illius vium huic mo-
nasterio.

62 Ex dictis infertur, religiosum, vel quęcumque alium,
cui traditur pecunia aliqui distribuenda, non vt ele-
mosyna pauperis distribuenda, sed gratia exonerandi
conuentum debitis incerti domini grauitatam, posse fisi
applicare, si vere pauper est: nec in hoc distinguendu
credo, ac tradens pecuniam, non paupertatem
huius, vt eam ignorari, sed in vitroque causa fieri pos-
se existimo. Duxit, quia tradens pecuniam distribu-
endam, nil aliud intendit, quam conscientiam suam exo-
nerare, neque curat de pauperibus, quibus ea pecunia
distribuenda est, sed de sola conscientia exoneracione,
qui finis iatis obtinetur, cneumque pauperi, etiam si sit
ipſem distributurus, applicetur. Atque idem intelli-
go, quando executores nisi sunt ut testaror refutare
aliquas pecunias pauperibus, ratione eis alieni, qui in-
certis dominis adfricatis erat: poterit enim executor
vere pauper retinere, quamvis solus ipse executor
inficitur, eisque paupertas esset testatori
cognita, quia militat tario tradita;
& iuxta hoc sublimanda est li-
mitatio, quam num. 55.
tradidimus.

Non enim potest accusare transigere, ac pacem inire, siue fisi, siue

Qualiter religiosus possit esse actor, aut reus in
iudicio.

S V M M A R I V M.

Monachus regulariter non habet personam ad comparen-
dum in iudicio, siue ut actor, siue ut reus, siue licentia super-
ioris. n. 1.

An regularis conueniendas sit, & contra eum formandus sit
libellus, & an prius contra monasterium, si conueniatur pro
contrafacto, vel debito, siue ante, siue post ingressum iniurie. n. 2.

An si causa sit criminalis, si formandus libellus contra mona-
chum, & ipse possit constitutere procuratorem ad se defen-
dendum n. 3.

Quid si illis intentetur circa professionis valorem? n. 4.

An possit Abbas agere pro iniuria fisi illata, vel id si mo-
nasterij? n. 5.

An possit Abbas iniurio monacho eam iniuriam remittere? n. 6.

An possit monachus remittere? n. 7.

An percunctus monachum, vt absolvatur ab excommunicatio-
ne, debet satisfacere monacho, an Abbas? n. 8.

An re aliqua spoliatus posse agere, vt restituatur? n. 9.

An possit monachus constitutere procuratorem, vt nomine ip-
si in iudicio compareas, & valeat ea procuratoris consti-
tuatio? n. 10.

An agens de licentia Abbas, debet iurare de calunnia? n. 11.

An iudicium agitatum cum monacho absque superioris licen-
tia valeat? n. 12.

An possit superior id iudicium ratum habere? n. 13.

An quando monachus est in studio de Abbas, vel in
aliquo loco absens, possit agere, & habere vocem in electione
Recessi? n. 14.

Quid quando superior est absens? n. 15.

Quid si monachus agere velit, vt in religione restinatur, vel
expulsi restituatur, vel pro alimentis, vel expensis, vel pro
quocumque iure fisi competente, vel pro sua electione, vel
contra suam superiorum, qui ipsam beneficio spoliavit? n. 16.

Quid si regularis Prioratus, vel alias administrationem
habeat? n. 17.

Quid si Abbas accusare velit? n. 18.

An exigatur venia, & licentia ad accusandum proprium Ab-
batem? n. 19.

An monachus accusans, vel denuncians Abbatem, non expense
a monasterio admittenda, & tunc deus actio monachus,
& qualiter sit admittendum ad accusandum Abbatem? n. 20.

An expensis consequi debet monachus habens peculium? n. 21.

Quid si monasterium est ex ordinibus mendicantibus? n. 22.

Quid si hac accusatio est ut foliam monachū vilitatem? n. 23.

An Abbas ipse accusatus debet expensas defensionis a mo-
nasterio habere? n. 24.

An monachus aduersarius quem inquirit Abbas, debet habere
expensis a monasterio? n. 25.

An monachus causam sua electionis prosequens debet habere
expensis a monasterio? n. 26.

An monachus possit accusare aliquem prater suum Abbatem? n. 27.

An habiatur sit tunc expensas a monasterio? n. 28.

An monachus cubicularius Episcopi possit ipsum absque Ab-
batis licentia accusare? n. 29.

An monachus interdictus sit dominicatio? n. 30.

An monachus accusans Abbatem, tenetur lite pendente ei
obedire? n. 31.

Quoties religiosus potest esse in iudicio absque superioris licen-
tia, potest absque illa constitutere procuratorem, & libellus
nomine religiosi concepiendas est? n. 32.

Is cuius est accusare, est pacem inire, & pro pace vita composi-
tionem accipere, n. 33.

Non enim potest accusare transigere, ac pacem inire, siue fisi, siue

post ingressum contraxit monachus, non tenebitur mo-
nasterium respondere, nisi inde factum sit locupletius;
sed imputet fisi, qui cum persona incapaci contraxit.
Sic Speculator ibi. num. 6.

At si pater aut filius monachi interficiantur, competat mona-
sterio, aut monacho ius accusandi, & pacis inveniendi, &
compositionis accipiendo, an pertineat ad monasterium, vel ad
quem? n. 35.

At si pater aut filius monachi interficiantur, competat mona-
sterio, aut monacho ius accusandi, & pacis inveniendi, &
compositionis accipiendo, an pertineat ad monasterium, vel ad
quem? n. 35.

An preius eius pacis sine consequatur monasterium? n. 37.

Quid si iniuria irrogata sit religioso ante ingressum religiosi,
vel ame illum eius pater, aut filius occisi sine religio he-
beat bona in communione non. & quamvis ille sit religiosus
Societas. I E S V ? n. 38.

An si monachus interficiatur, competat ius accusandi, & pacis
monasterio, & filio, parentibus in seculo religiosi referen-
tur varie sententie, n. 39.

Explicatur sententia anterioris, & cui competat pecunia ob-
transficiendum data? n. 40.

Quid si ille religiosus est Societas I E S V , vel religiosus
non habentis bona in communione? n. 41.

Hæc res non est exacte tractanda, sed paucis au-

thoribus allegatis, vt Theologi notitiam aliquam
affequi possint: potest autem exactius videri in Docto-
ribus quos referam. Hac in re ea est regula certissima,
regulariter non habere religiosum personam legitimi-
mam comparendi in iudicio, siue tanquam actorem ad
agendum, siue tanquam reum ad se defendendum, ab-
sque licentia superioris. Ratio est, quia in hoc exequatur
religiosus seruo, & filiofamilias, contra quos, vel pro
quibus, non potest fundari iudicium. I I I nulla. & I V I .
ff. de iudicis seruorum. Cod. tit. quia pro mortuis haben-
tur, & nihil habent, vt tradunt omnes DD. cap. cum dile-
cta, de scripto, & auctoritate, ea fisi, qui cum monacho. C. de
Episcop. & clericis. Speculator tit. de auctoribus. §. vniaco. num.
48. & tit. de reo. §. vniaco. num. 19. & tit. de statu monachorum,
in prime. num. 1. Nauarr. comment. 2. de regul. ib. num. 64. &
nemo contradicet. Euerat, loco à seruo ad monachum. num.
mero 4.

Hinc deducitur primò, regularem non posse conve-
nire, nec conueniri ratione contractus cum eo initi, nec
libellum contra monachum formandum esse, sed con-
ueniendum monasterium, & contra id formandum libel-
lum. Sic tradunt Glos. penult. cap. non dicitur. 1. q. 1.
D. Anton. 3. part. vi. 16. cap. 6. §. 7. Abbas cap. in praesentia.
num. 7. de probat. Euerat, loco à seruo ad monachum. num. 4.
Nauarr. com. 2. de regul. num. 29. Quod quidem verum
est, si agitur de contractu, vel ate aleno, quibus adtri-
ctus ante religionis ingressum erat regularis; tunc enim,
nec actio contra monachum intentat, et nec ipse
debet respondere, sed monasterium, aut eius procurator
nomine ipsius monasterij, vt inferius latius dicimus.
Non tamen tenebitur monasterium ultra bona, qua
a monacho accepti. Si Sylvestr. verbo religio. 8. queſt. 1. &
melius Speculator tit. de statu monachorum in prime. num. 12. An-
gel. verbo monach. num. 8. & ibi Armilla num. 12. An-
gel. verbo monach. num. 1. Sylvestr. verbo religio. 8. queſt. 4.
Nepotis tradit Montalino de except. art. 6. num. 10. Monachus
de defensorio iure, ff. coria adorem, (habetur vterque tom. 3.
tral. p. 2.) Greg. Lopez ea l. 10. verbo su mayoral. Nauarr.
com. 2. de regul. num. 29 & num. 64. vbi alios referit. Plaza
de delicti. cap. 47. num. 17. fine. Zaballos alios allegans in
fus 99. communibus. queſt. 446. num. 14. Decianus præ-
crimin. p. 1. lib. 3. cap. 8. num. 15. & ibi Farinacius in præ-
crimin. com. 1. tit. de accusat. queſt. 13. num. 24.

Quare potest Abbas iniurio monacho eam iniuriam re-
mittere, quia cum nullam actionem monachus ha-
beat, sed solus superior, superioris quantumvis contra-
dictus monachus, erit ea remissio. Sic allegatis Baldo, &
Boërio tradunt Alcianus Clemens de paria pœnitentia.
cap. 6. effectu 8. num. 4. habetur 8. com. art. 1. p. 2. Nauarr. co-
commentario 2. num. 64. quamvis Farinacius alios alle-
gans in præcrimin. com. 1. tit. de accusat. queſt. 13. num. 26.
Non autem ipse monachus potest eam iniuriam re-
mittere, cum sui iuris minime sit, ac agendi iure defti-
tuatur. Atque ita tradunt Antonius cap. 1. parochiam. num. 6.
de sententia excommunicati. Cardin. num. 2. Hostiens. num. 3.
Anchar. num. 4. Dicunt hi tres, nisi superior longè ab-
sit, vel nisi sit in scholis de licentia, quia cum tunc posit
agere, potest & iniuriam remittere. Francus rubric. de te-
fiam. in 6. num. 65. Decianus cap. in presentia nova edit. n. 223.
& ibi Fester. num. 102. de pœnitentia.